

Бр. 02-628
29.9.2009 год.

Врз основа на чл. 52, ст. 1, ал. 16 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009 и 99/2009), Универзитетскиот сенат, на 13. седница одржана на 29.9.2009 година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

за избор на редовен професор

Член 1

Д-р Влатко Илиески, вонреден професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“—Факултет за ветеринарна медицина-Скопје, се избира во звањето редовен професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје—Факултет за ветеринарна медицина-Скопје, по предметот: Анатомија на домашните животни.

Член 2

Со денот на изборот во звањето редовен професор, д-р Влатко Илиески заснова работен однос на неопределено време со Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“—Факултет за ветеринарна медицина-Скопје и го задржува звањето редовен професор доживотно.

Член 3

Одлуката стапува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во Универзитетскиот гласник.

Ректор

Проф. д-р Велимир Стојковски

ДН:

- Факултет за ветеринарна медицина -Скопје
- Д-р Влатко Илиески

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ “СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ”
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ”
ВО СКОПЈЕ**

**Билтен број 967 Скопје,
1 јули 2009 година**

РЕЦЕНЗИЈА

на ракопи сот

„ОСНОВИ НА ВЕТЕРИНАРНАТА АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА”, од авторите проф. д-р
Пламен Тројачанец и помл. ас. Ксенија Илиевска

Област: Природни науки, ветеринарна медицина.

Наслов и автори: Книгата „Основи на ветеринарната анестезиологија”, од авторите проф. д-р Пламен Тројачанец и помл. ас. Ксенија Илиевска, членови на Катедрата за хирургија, ортопедија и офталмологија на **Факултетот за ветеринарна медицина при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје**. Книгата е компилативен авторски труд, кој е плод на повеќегодишна ангажираност на авторите со оваа проблематика.

Намена: Согледувајќи ја актуелноста на проблемот (анестезирање на животни), како и недостатокот од достапна литература за студентите по ветеринарна медицина, авторите почнаа активно да се занимаваат со подготовка на ова учебно помагало. Како резултат на нивниот пристап кон проблемот, содржината на ракописот излегува од рамките на класичен студентски учебник и претставува неопходно практично помагало на ветеринарните стручњаци во нашата земја. Според тоа, книгата „Основи на ветеринарната анестезиологија” ќе биде наменета, пред се, за студентите по ветеринарна медицина и сродните науки, но и за ветеринарните практичари.

Цел: Ракописот „Основи на ветеринарната анестезиологија”, од авторите проф. д-р Пламен Тројачанец и помл. ас. Ксенија Илиевска, е првиот материјал за оваа проблематика кој ќе биде издаден на македонски јазик во Р. Македонија. Книгата има за цел да ги претстави методите на обезболување и анестезирање на животните како придонес во современиот начин на третирање на животните. Имајќи го предвид целиот стручен и научен опус на авторите, сосема е јасно дека во разрешувањето на проблемите врзани со хирургијата на животните неодминливо е нивното посебно ангажирање во изучувањето и продлабочувањето на знаењето во науката и методите кои се занимаваат со анестезија и обезболување.

Пишувањето на оваа книга, учебник, претставува само континуум на нивната долгогодишна работна активност на ова поле. Доброто познавање на ветеринарната анестезиологија и сознанијата за контролирање на болката кај животните, како и нејзиното превенирање, е од општ интерес во ветеринарната медицина.

Веќе подолго време се чувствува потребата од издавање на книга со оваа тематика и еве конечно сме сведоци за создавањето на ова дело.

Содржина: Книгата е презентирана на 188 страници А4-формат. Таа е поделена на единаесет поглавја и на крајот завршува со два додатока. Во првото поглавје е даден глобален приказ на општите принципи на анестезијата кај животните. Ова поглавје започнува со вовед, а продолжува со дефиниции, историски преглед и поделбата во типови на анестезија. Потоа се прикажани промените кои настануваат во состојбата на анестезија со објаснување на најчестите термини кои се користат во анестезиологијата. Во продолжение се зборува за причините за примена на анестезијата. На крајот од ова поглавје се елаборирани сите видови анестезија и нивната прикладност според видот на животното. Изборот на одредена техника и

типот на анестезија се базира врз проценката, која, пак, се должи на некои специфични, индивидуални и општи принципи на водење на анестезија. Сите овие елементи во ова поглавје се јасно дефинирани и едноставно објаснети.

Во второто поглавје е даден краток приказ на општите согледувања за анестезијата. Ова поглавје е поделено на делови во кои се елаборирани анестетскиот период, начинот на утврдување на анестетското дејство и начинот на подготовка на анестезираниот пациент. Во поединости се опишани фазите на општата анестезија, видовите клинички знаци според кои се оценува длабочината на анестезијата и е даден посебен приказ на подготовката на животното за анестезија. Како посебен дел е прикажана класификацијата по АСА на ризикот од анестезија, како и начинот на преданестезиолошка подготовка за намалување на ризикот.

Третото поглавје ги обработува лековите кои се користат во предоперативната подготовка - премедикација. Поголавјето е поделено на повеќе секции. Почнува со дефинирање на поимот премедикација и се задржува детално на предоперативната медикација. Во понатамошниот текст се зборува во детали за примената на седативите и невролептиците, потоа за опиоидните аналгетици и антихолинестеразните лекови во премедикацијата кај различни видови животни. Секоја предложена група, како и поединечни лекови за премедикација се претставени со нивните фармаколошки својства, клинички манифестации и дози. Дадени се нивните карактеристики, како и индикации за користење посебно кај секој вид животно.

Четвртото поглавје се однесува за спецификите на анестетичката постапка. Најголем дел од ова поглавје е посветен на воведот, ендотрахеалната интубација и одржувањето на општата анестезија. Во сосема коректни рамки е опфатен периоперативниот мониторинг, како и будењето од анестезијата. Контролата на болката во детали со посебен осврт врз терапијата на болката и сите видови на аналгетици е прикажана во петтото поглавје.

Шестото и седмото поглавје ги елаборира техниките на општата анестезија, инјекционата апликација на анестетици како и инхалациската. Во седмото поглавје е во детали опишан апаратот за анестезија, системите за вештачко дишење како и можностите за асистирање и контролирање вентилација. На крајот од ова поглавје се зборува во детали за фармакокинетичките и фармакодинамските својства на инхалациските анестетици.

Анестетските компликации во текот на анестезијата, будењето и непосредниот постанестетски период се обработени во осмото поглавје.

Особеностите на користење на невромускулни релаксанти со цел да се предизвика невромускулна блокада се обработени во деветтото поглавје.

Видовите на локална аналгезија и анестезија со осврт на локалните анестетици се опишани во десеттото поглавје, додека единаесеттото поглавје е посветено на терапијата со течности.

На крајот од овие поглавја, книгата е збогатена со две дополненија од кои едното е посветено на кардиопулмоналната и церебрална ресусцитација, а другото на евтаназијата.

Главен аспект на книгата: Книгата „Основи на ветеринарната анестезиологија“, од авторите проф. д-р Пламен Тројачанец и помл. дс. Ксенија Илиевска, е посветена на прво место за студентите по ветеринарна медицина и на ветеринарите

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на **магистерски труд** на **Факултетот за ветеринарна медицина** во Скопје

Реден број	Име на кандидат	Наслов на тема	Ментор
1.	Ксенија Илиевска	"Протеини на акутна фаза-индикатори на патолошки процеси на акроподоумот кај млечни крави" Acute phase proteins-markers of pathological processes on acropodium in dairy cattle	Проф. д-р Пламен Тројачанец
2.	Ирена Целеска	„Влијанието на лактацијата врз енергетскиот метаболизам и тироидниот статус кај молзни крави од различни категории" Impact of lactation on energy metabolism and thyroid status in dairy cows from different categories	Доц. д-р Игор Улчар
3.			
4.			
5.			

- практичари кои со својата работа активно во својата секојдневна практика се судираат со проблемот на обезболување и анестезирање животни.

Книгата има строго стручна намена и негови потенцијални читатели ќе бидат студентите по ветеринарна медицина, ветеринарните хирурзи, потоа хуманите хирурзи, анестезиолози и реаниматори кои се занимаваат со експериментална медицина. Таа претставува одлична литература за докторите по ветеринарна медицина кои имаат намера да си ги прошират знаењата од оваа област.

Книгата е прв обид за прв пат да и се претстави на македонската научна јавност четиво од ваков вид. Секако дека овој учебник не можел да ги опфати, ниту пак е цел на авторите, сите аспекти на ветеринарната анестезиологија. Меѓутоа оваа книга претставува придонес во македонската академска литература и ја потполнува празнината која постоеше во неа за оваа тема.

Ограничувања: Книгата не е наменета за строго профилирани групи на студенти, научници и професионалци кои се занимаваат со природните науки, поконкретно со ветеринарна медицина. Таа е наменета за оние ветеринари кои одвреме-навреме во својата секојдневна практика се среќаваат со овој проблем.

Заклучок: Анестезирањето на животните и нивната аналгезија претставува сериозен проблем. Токму затоа пристапот во оваа книга е идеален за студентите-идни доктори по ветеринарна медицина и ветеринарните практичари, кои се занимаваат со овој проблем, да најдат на едно место комплексни информации за аналгезијата и анестезирањето на животните.

Земајќи го предвид сето погоре кажано, предлагаме ракописот со наслов: „Основи на ветеринарната анестезиологија“, од авторите проф. д-р Пламен Тројачанец и помл. ас. Ксенија Илиевска, да се процедурира до Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и тој да се печати како учебно помагало за студентите по ветеринарна медицина.

Рецензенти

Проф. д-р Марија Шољакова,
специјалист анестезиолог,
редовен професор на
Медицинскиот факултет во Скопје с.р.

Проф. д-р Ромел Велев,
вонреден професор на Катедрата за
фармакологија и токсикологија на
Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје с.р

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ПО ПРЕДМЕТОТ АНАТОМИЈА
НА ДОМАШНИТЕ ЖИВОТНИ НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
ВО СКОПЈЕ

Врз основа на одлуката на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје бр. 0201-2539/4 од 11.6. 2009 година, со која сме избрани за членови на Комисијата за преглед и оцена на научните и научно-стручните трудови на кандидатите што се пријавија на конкурсот за избор на наставник по предметот анатомија на домашните животни објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 2.6.2009 година имаме чест да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс се пријави кандидатот д-р Влатко Илиески, вонреден професор по предметот анатомија на домашните животни на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Од приложената документација се гледа дека кандидатот ги исполнува сите услови предвидени со Законот за високото образование.

Биографски податоци

Д-р Влатко Илиески е роден на 24.1.1966 година во Прилеп. Основно и средно образование со одличен успех завршил во Прилеп. Во 1985/86 година се запишал на Ветеринарниот факултет во Загреб. Со одлука бр. 56-03/1989 од 6.11.1989 година, по повод 70 - годишнината од постоењето на Ветеринарниот факултет во Загреб, прогласен е за најдобар студент на својата генерација. На 3.10.1991 година, со просечен успех 4,22, дипломирал на Ветеринарниот факултет во Загреб и се стекнал со назив доктор по ветеринарна медицина.

Врз основа на рецензијата објавена во Билтен бр. 574 од 18.5.1992 година на 2.6.1992 година е избран за помлад асистент по предметот анатомија на домашните животни, на насоката ветеринарни студии при Земјоделскиот факултет во Скопје.

Во учебната 1993/94 година се запишал на постдипломски студии по анатомија на Медицинскиот факултет во Скопје и предвидените испити со наставниот план ги положил со просечен успех 10,00.

Од 1.1. 1994 е во работен однос на Ветеринарниот факултет во Скопје

На 5.12.1996 година го одбрал магистерскиот труд на тема: **Анатомска студија за коронарниот крвоток кај различни раси свињи** и се стекнал со назив магистер на ветеринарна медицина - анатомија.

Според рецензијата објавена во Билтен бр. 682 од 9.5.1997 година, на 11.6.1997 година, на Ветеринарниот факултет во Скопје е избран за асистент по предметот анатомија на домашните животни.

Според извештајот за оцена на докторската дисертација, објавен во Билтен бр. 736 од 25 јуни 1999, на 17.9.1999 година ја одбрал докторската дисертација на Ветеринарниот факултет со тема **Морфолошките**

карактеристики на сидот на коронарните артерии во зависност од нивниот сооднос со миокардот кај свињите и се стекнал со назив доктор на ветеринарни науки

Согласно со рецензијата објавена во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 751 15. 2. 2000 година, а врз основа на одлуката бр.0202-307/2 од 5.4.2000 год, избран е во наставно-научното звање доцент по предметот анатомија на домашните животни на Факултетот по ветеринарна медицина во Скопје.

Согласно со рецензијата објавена во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.861 од 15.11.2004 година а врз основа на одлуката бр.0202-7131/3 од 1.12.2004 година избран е во наставно-научното звање вонреден професор по предметот анатомија на домашните животни на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Сега работи како вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина по предметот анатомија на домашните животни.

Наставно-образовна дејност

Д-р Влатко Илиески во изминатов период успешно ја изведува теоретската и практичната настава по предметот анатомија на домашните животни. Истовремено ги изведува дисекционите и аудио-визуелните вежби, наставата со компјутерско - едукативни програми, како и континуираните проверки и консултации со студентите. Освен основниот задолжителен предмет, со одлука бр. 0201-8311/8 а врз основа од Статутот на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, Наставно-научниот совет од 30.11.2007 година му ја доделува наставата по делот хистологија од предметот хистологија со ембриологија.

Во претходниот период има остварено исклучителни активности кои придонесуваат за квалитетно извршување на наставно-образовниот процес. Особена активност вонр. Проф. Влатко Илиески има покажано во развивањето и реализирањето на наставно-образовната дејност на факултетско, универзитетско и меѓународно ниво, што се гледа од следниве активности:

Во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и соработката со Медицинскиот факултет вонр. проф. Влатко Илиески, со одлука бр. 1261 од 29.3.2007 година беше одреден од Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје за ментор на магистерски труд.

Согласно со одлуката бр 1262 од 3.4.2006 година, деканот на Медицинскиот факултет во Скопје го назначува вонр. проф. Влатко Илиески за член на комисијата за полагање на испити според програмата за III семестар на постдипломските студии на Медицинскиот факултет.

Со одлука бр. 1261 од 19.10.2007 година на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје е избран за член на комисија за одбрана на магистерски труд.

Активностите во наставно-образовната дејност на вонр. проф. Влатко Илиески на меѓународно ниво се гледаат од следниве активности:

Во периодот од 6.11.2006 до 19.11.2006 година вонр. проф. Влатко Илиески во рамките на CEEPUS - програмата бил поканет и реализирал предавања на Катедрата за анатомија на Универзитетот „Св. Иштван”,

Факултетот за ветеринарни науки, Будимпешта, Унгарија (СП-АТ-0107-01-0607-М-7031)

Во периодот од 14.4.2008 до 24.4.2008 година вонр. проф. Влатко Илиески во рамките на СЕЕРУС - програмата бил поканет и реализирал предавања на Катедрата за функционална морфологија на Универзитетот Вормија и Мазурија, Олшчин, Полска., (BWM/III/Seerus/117/2007).

Вонр. проф. Влатко Илиески е иницијатор и организатор на меѓународните работилници: „ Animal Welfare: The European Framework” и The 3Rs concept-The legal Framework on the protection of laboratory animals. Семинарите се одржани во периодот од 27.3.2009 до 29.3.2008 година во Охрид, Р.Македонија (одлука бр. 0201-262/13-3 од 1.2.2008 година). Организацијата на семинарот била реализирана во соработка со RSPCA Кралското друштво за заштита на животните од Велика Британија Со одлука бр. 0202-289/7 од 31.5.2005 година бил избран за претседател на работилниците.

Освен претходно рецензираното наставно помагало “Клиничка анатомија на носната празнина”, практикум по предметот анатомија на домашните животни, (Билтен на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр. 854 од 1.7. 2004), во изминатиот период вонр. Проф. Влатко Илиески во согласност со рецензијата објавена во Билтенот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” бр. 937 од 29 февруари 2008 година, а врз основа на одлуката бр. 0201-1561/3 од 13.5.2008 го отпечатил учебното помагало „Хумана евтаназија на животните”, прирачник за ветеринарната медицина (1-80 р.; ISBN 978-9989-774-13-3. COBISS.MK-ID 72044042).

Овој текст е изработен во вид на практичен водич за евтаназијата, кој ги обработува хуманите аспекти на евтаназијата на животните. Хуманата евтаназија претставува императив во ветеринарната практика. Материјата што е обработена е научно и стручно издржана и е изнесена на прегледен начин со лесен и разбирлив стил. Покрај научно-стручните квалитети, текстот има и апликативни квалитети што го прави применлив и во пошироката стручната јавост. Во овој контекст посебна важност овој текст добива поради фактот што одделот III од Законот за благосостојба и заштита на животните ги дефинира условите што се однесуваат на животните заклани или убиени надвор од кланица. Овој текст може да се искористи како основа за изготвување на подзаконските акти неопходни за имплементација на Законот за заштита и благосостојба на животните. Досега не постои слична објавена литература на македонски јазик, која ја обработува оваа проблематика. Оваа книга е печатена како учебно помагало за потребата во наставниот процес на Факултетот за ветеринарна медицина.

Исто така, со одлука бр. 0202-289/11-3 од 31.1.2005 година, Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје го избрал вонр. проф. Влатко Илиески за член на рецензентска комисија за оцена на наставното помагало „Ембриологија”.

Во изминатиот период, вонр проф. Влатко Илиески има дадено придонес и во креирањето на наставниот план и програма на Факултетот преку учество како:

- член на комисијата за ревидирање на наставната програма (одлука бр. 0202-5596/9 од 31.10.2005 година).
- член на комисијата за измени и дополнувања на наставниот план и програма (одлука бр. 0201-3341/20 од 29.9.2008 година).
- координатор на теренската практика за студентите од трета година (одлука бр. 0201-1027/10 од 16.3.2009 година).

Во изминатиот период вонр. проф. Влатко Илиески бил ментор на 9 дипломски работи одбранети на Катедрата за функционална морфологија при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Научна истражувачка дејност

Д-р Влатко Илиески, покрај наставно образовната дејност, активно учествува во научно истражувачката дејност. Таа активност е изразена преку:

Научно-истражувачки проекти:

1. Координатор на националниот проект „Кламидиоза кај животните и нејзини зоонозни импликации“ проект кој се реализира во периодот од 1.1.2004 до 4.11.2007 бр. на договор 17-1018/1 од 20.5.2004. Овој проект претставува дел од мрежата на соработка помеѓу научноистражувачките институции во рамките на COST акцијата 855. Во оваа COST акција вонр. проф. Влатко Илиески е член на истражувачкиот комитет и менаџментот на акцијата од 29.1.2004 се до завршувањето на акцијата 1.7.2008 година.

2. Член на конзорциумот и учесник во проектот „The importance of chlamydia infections in birds for animal and human in Southeastern Europe“; проект кој е реализиран во рамките на програмата SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr 06-1000031-10035 во периодот од 1.9.2007 до 31.5.2008 година Бр на договор ERAC 51580.

3. Координатор на меѓународниот проект „The Western Balkans University Network for Animal Welfare“ меѓународен проект со учество на универзитетите од Западен Балкан, а се реализира во соработка со Универзитетот од Бристол, Велика Британија Реализацијата на овој проект се одвива преку меѓународната програма на RSPCA international. Овој проект ќе се работи во периодот од 1.9. 2008 до 31.12. 2010 година.

4. Член на конзорциумот и учесник во меѓународниот проектот: ECONWELFARE, KBBE-1-213095. Овој проект се реализира во рамките на FP7-програмата на Европската комисија во периодот од 1.8. 2008 до 31.7. 2011.

5. Член на истражувачкиот комитет и менаџментот на акцијата FA802 Feed for health врз основа на поканата од координаторот на акцијата. Оваа COST-акција ќе се реализира во периодот од 6.11.2008 до 31.12.2012 годин.

Во досегашната научноистражувачка работа, кандидатот вонр. проф. Влатко Илиески има објавено, самостојно или во соработка, две учебни помагала и 39 научноистражувачки и стручни трудови.

Список на трудовите кои вонр. проф. Влатко Илиески ги има објавено по изборот за вонреден професор:

21. Ilieski V; Pendovski L; Ulcar I: "Evaluation of shrinkage on pig kidneys with S10 technique: Study before and after dehydration and impregnation" Proceedings of the 8th International Interim Conference for Plastination; Ohrid, Macedonia. 42-43; 2005

Евалуирано е нивото на собирање што се појавува за време на дехидрација и импрегнација на бубрези пластинирани со стандардна техника за пластинација. Вкупно се испитувани 30 бубрези од расата ландрас, и тоа евалуирани се: најголемата лонгитудинална должина, ширина на карнијален и каудален пол и тежина. Резултатите покажале дека процесот на дехидрација влијае на собирањето на ткивото но без сигнификантна разлика ($p > 0,05$), освен за тежината каде што има сигнификантно намалување ($p < 0,05$). Резултатите добиени по имплегнацијата изнесувале за најголемата лонгитудинална должина 9,45 см, ширина на кранијален пол- 4,75 см, ширина на каудален пол 4,36 см и тежина -98.55 г. Споредени со податоците пред дехидрација, резултатите јасно укажуваат на сигнификантна разлика во сите параметри ($p < 0.05$). Резултатите упатуваат дека собирање за време на пластинацијата постои и тоа најголемо е во фазата на импрегнација. Нивото на собирање на бубрезите при оваа техника не дозволува да се користат за макроскопски морфометарски испитувања.

22. Mitevski D.; Pendovski L.; Naletoski I.; **Ilieski V.** Surveillance for the presence of *Chlamydophila psittaci* in pigeons and doves from several towns in Macedonia. Proceedings of the 3rd Workshop of diagnosis and pathogenesis of animal chlamydioses.(full paper) 141-145; 2005

Во периодот од октомври 2004 до мај 2005 е спроведено испитување на диви и питоми гулаби од неколку градови во Македонија за присуство на *Chlamydophila psittaci*. Од птиците се земани брисеви од коњуктива, грклан и клоака и се тестирани со ELISA-антиген кит за присуство на антигенот. Од вкупно 67 птици, кај 22 (32,8%) е пронајдено присуство на антигенот, 5 (7.4%) се покажале како сомнителни и 40 (59,7%) се негативни на тестот. Позитивните птици се жртвувани и примероците од црн дроб и слезина се испитани хистолошки за присуство на интрануклеарни инклузии. Кај позитивните и сомнителните случаи се детектирани инклузиони тела во хистолошките препарати. Ова е прво систематско испитување и прв извештај кој опишува присуство на *Chlamydophila psittaci* кај гулаби во Македонија.

23. Ilieski V., Pendovski L., Ristoski T. Microscopic morphological investigation of deplastinated pig kidney section. Proceedings of the 13th International Conference for Plastination; Vienna, Austria. 14-15; 2006.

Целта на студијата е да се детерминираат морфолошките промени што постојат кај пластиниран орган и да се утврди соодветен протокол за депластинација. Употребен е свински бубрег, кој претходно е пластиниран повеќе од 3 години со стандардната метода за пластинацијата-S10 техниката. За депластинација е искористен апсолутен алкохол (99%) и раствор на толуол. Првата група препарати е потопена во алкохол во времетраење од 24 часа, втората група за време од 48 часа, третата група

за време од 72 часа, четвртата група за време од 90 часа додека последната, петта група е потопена повеќе од 200 часа. Потоа препаратите sukcesивно се префрлени во раствор на толуол следејќи го истиот протокол. Утврдено е дека нивото и количината на силиконот што излегува од пластинираниот препарат за време на депластинацијата се во позитивна корелација со времето поминато во алкохол и толуол. На хистолошките препарати е утврдено дека постои јасна дистинкција на кората и сржта од паренхимот на бубрегот. На одредени места се утврдени оштетени бубрежни тубули, кои се исполнети со клеточен детритус. Бовмановиот простор кај одредени бубрежни телца е зголемен со забележително насобрани капилари. Споредено со морфологијата на бубрежни препарати кај кои постои нормална хистолошка структура, констатирано е дека депластинираните бубрези ги задржуваат морфолошко-хистолошките особености.

24. Ilieski V., Pendovski L., Ristoski T., Cvetkovic A., Jankuloski D. Possibilities of diagnostic value of microscopic sections from plastinated musculature of fish. *Italian Journal of Anatomy and Embryology*. Vol. 111, 123, 2006.

Во оваа студија авторите имале за цел да ги детерминираат промените што се сретнуваат на хистолошки препарати од пластинирана мускулатура на риба. Употребена е риба (*Cyprinus carpio*) пластинирана повеќе од 2 години со стандардната метода за пластинација со силикон C10 техниката. Од латералната група на бели мускули, од епиаксијална и хипоаксијалната мускулатура, се подготвени отсечоци со дебелина од 0.5 см³. Депластинацијата е направена со апсолутен алкохол и метилбензен според утврден протокол. Од депластинираните примероци, подготвени се хистолошки препарати со дебелина од 10µм, кои потоа се обоени со хематоксилин и еозин. Препаратите се испитани на светлосен микроскоп и анализирани на Lucia G softwer. Утврдено е дека кај лонгитудиналните прикази постои јасна дистинкција на карактеристичната набраздена мускулатура, која покажува регуларна распореденост и дистинкција на мускулните влакна. Јадрата се лоцирани на површината на мускулните влакна, а сарколемата е добро зачувана. Утврдено е дека просторите помеѓу мускулните влакна кај одредени прикази се зголемени. Исто така се забележани и деструктирани мускулни влакна. Според резултатите, авторите констатираат дека пластинираните препарати од мускул на риба може да се користат за микроскопски испитувања.

25. Ilieski V., Ristoski T., Pendovski L., Dodovski A. and Mitevski D. Detection of *Chlamodophyla psittaci* in free-living birds using ELISA and immunohistochemical methods. *Proceedings of Fourth Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications*. Moredun Research Institute, Edinburgh, Midlothian, Scotland, UK. 86-87; 2006

Со методата на ELISA и методата на имунохистохемија, авторите го испитале присуството на антигенот на *Chlamidophila spp.* кај птици што живеат слободно во природата. Вкупно 125 птици се испитани со методата на ELISA, од кои 104 се диви гулаби (*Columbia livia*), 4 гугутки (Стрептоелиа децаоцто) и 17 разни пситаковидни птици. Кај гулабите се

утврдени 20 позитивни случаи (19,2%), 7 сомнителни случаи (6,7%) и 77 негативни случаи (74,0%). Според анализите, сите гугутки се позитивни (100%), а кај другите пситаковидни птици се утврдени 8 позитивни случаи (47,0%), 4 сомнителни случаи (23,5%) и 5 негативни случаи (29,4%). Постмортално се утврдени оток и фракилност на црниот дроб и слезината со сиво-белузливи фокални некрози. Хистопатолошки се потврдени некротични лезии на клетките од црниот дроб, и тоа констатирани се пролиферирали и отечени купфреови клетки и дифузна дилатација на синусоидните капилари со инфилтрација на мононуклеарни клетки, лимфоцити и хетерофилни клетки. Во слезината се утврдени клеточна пролиферација и некроза, инфилтрација и зголемување на макрофагите придружено со отекување и активација на ретикулоендотелните клетки околу капсулата. Кај 16 случаи испитани со имунохистохемискиот метод, потврдени се 10 позитивни и 6 негативни случаи. Позитивната реакција е констатирана во црниот дроб и во слезината.

26. Hieski V¹.; Pendovski L. Tissue preservation by using curable polymers – an interdisciplinary approach to replace laboratory animals used for experimental and other scientific purposes. FELAS/ICLAS Joint meeting, Abstract book pp. 339 Commo Italy 2007.

Прикажана е методата за пластинација како нов и алтернативен метод, кој може да се користи како замена за лабораториски животни во едукацијата и истражувањето. Пластинацијата на ткивата преку импрегнација со полимери, според авторите, е идеално решение за зачувување на препаратите во перманентна состојба. Ваквите препарати може да се користат без заштитни средства од страна на студентите и наставниците во процесот на едукација. Апликативна примена има тенкослојната пластинација со која можат да се произведат препарати со дебелина од 2 мм. Овие препарати овозможуваат да се следи градбата на сврзното ткиво и правецот на фасциите. Со употреба на контрастно средство може да се следи и текот на крвните садови до капиларно ниво. Авторите нагласуваат дека и топографијата на анатомските структури е зачувана и дека таа може да се изучува. Со употреба на серија од тенкослојни препарати може да се подготват тридимензионални компјутерски реконструкции на комплексни анатомски структури. Предноста на оваа метода авторите ја согледуваат во нејзината имплементација, што несомнено придонесува во намалувањето на дисекцијата на лабораториските животни во процесот на едукацијата

27. Hieski V., Naletoski I., Pendovski L., Sachse K., Laroucau K. and Dovc. A: Detection of Chlamydiaceae spp. in clinical samples from pigeons by Real Time PCR in Macedonia. Pathogenesis, epidemiology and zoonotic importance of animal chlamydioses. Proceedings of 5th Annual Workshop of COST Action 855 Animal Chlamydioses and Zoonotic Implications. National Veterinary Research Institute, Pulawy, Poland. pp. 34, 2007.

Авторите во оваа студија воспоставиле протокол за real time PCR со цел да се одреди нивото на екскреција на Chlamidophila spp. во екскрети на диви гулаби. Материјалот во студијата се состои од 116 брисеви земени од диви

гулаби од три града во Македонија (Скопје $n=36$; Винаца $n=20$; и Штип $n=60$). Од брисевите е направена DNA-екстракција со помош на QIAmp DNA мини-кит (Qiagen). Утврдени се 16 позитивни случаи (13,8%). Десет позитивни случаи потекнуваат од Винаца, четири се од Штип и само два позитивни примерока од Скопје. Во вториот дел на истражувањето, направена е генотипизација на дел од позитивните примероци. За таа цел, 7 позитивни примероци се тестирани со CTU/CTL PCR-RLFP (врз основа на *omfA* генот) со цел да се детерминира генотипот на хламидиите. Утврден е Б-генотип (кај еден примерок) и Е-генотип (кај шест примероци), кои според литературните податоци најчесто се сретнуваат кај птиците што живеат слободно во природата.

28. **Ilieski V.**, Pendovski L., Petkov V., Kocoski L., Popovska-Percinic F. Computer Modeling During Flexion and Extension on Dog Elbow Joint. Macedonian Veterinary Review. Vol. 30 No.1: 57-62; 2007.

Во оваа студија е извршено истражување на 2-D слики, при што се направени 3-D визуелизација и анимација на преден екстремитет од куче. Целта на овој труд е да се прикажат можноста и предноста од софтверскиот дизајн во прикажување на 2-D фотографии во анимиран 3-D формат. Во трудот е направена анимација која што се однесува на современото 3-D моделирање, користејќи високоразвиен софтвер Avid Softimage XSI. За прецизно реконструирање на остеолошките препарати, користен е 3-D скенер со колор ласер за скенирање на објекти. Според добиените резултати, авторите нагласуваат дека со помош на податоци од компјутерската томографија и магнетната резонанца постои можност каде што компјутерското моделирање може да биде алатка за препознавање на одредени анатомски структури на сликите од CT, односно MR- скенови.

29. Pendovski L., **Ilieski V.**, Tosovska-Lazarova D., Petkov V., Kocoski L. Popovska Percinic F. Pelvi-Caliceal System on Pig Kidney: A Model for Urologic Procedures in Human Medicine. Macedonian Veterinary Review. Vol. 30 No.1: 49-56; 2007

Цел на оваа студија е да се создаде валиден анимален модел од свински бубрег, кој ќе се употребува во експерименталната хумана медицина. На вкупно 72 корозивни 3-димензионални силиконски одливки, направена е морфолошка анализа на собирачкиот систем кај свински бубрези. Морфометриски се евалуирани: должината на каудалниот инфидибулум, ширината на каудалниот инфидибулум и одредена е големината на каудалниот карлично-инфидибуларен агол. Утврдени се две различни морфолошки форми на карлично-чашкени системи, кои во 52,77% се билатерално симетрични. Просечната должина на каудалниот инфидибулум изнесува 3,09 см, додека ширината на каудалниот инфидибулум е утврдена на 0,66 см. Просечната големина на карлично-инфидибуларниот агол мерена помеѓу инфидибуларната и карлично-уретралната аксиса изнесува 50.14 степени. Добиеените резултати за морфолошко-морфометриските карактеристики на свинскиот бубрег, споредено со оние кај човек, покажуваат големи сличности. Според тоа, свинските бубрези, според авторите, претставуваат добар

експериментален модел, кој треба да се користи за разни уролошки процедури во експерименталната хумана медицина.

30. Ilieski V., Pendovski L. Morphological Characteristics of the Myo-endothelial Interactions in the Pig Coronary Artery Influenced by Myocardial Bridges. Nanobiotechnology: Bio-interfaces – International Workshop, EC Joint research Centre, Ispra, Italy, 10-13; 5-7 December 2007.

Миокардните мостови се анатомски творби кај кои епикардните коронарни артерии се премостени со миокард. Овие мостови се прикажани како систолички констриктори на артерискиот сегмент. Целта на оваа студија е да се прикаже компресивниот ефект на миокардниот мост врз сидот на артерискиот сад. Истражувањето се ултраструктурните промени во коронарниот сад преку кои доаѓа до мио-ендотелни контакти. Истражувањето е направено на свински коронарни артерии од мешани раси на свињи. Истражувањата се реализирани со трансмисиона електронска микроскопија. Во студијата се прикажани контактите кои доаѓаат помеѓу ендотелните клетки и мазните мускулни клетки кои пенетрираат во интимата на крвниот сад. Промените кои настануваат се резултат на компресивниот ефект на миокардните мостови врз сидот на коронарната артерија. Овие промени водат кон промени на мазните мускулни клетки, како и кон промени во меѓуклеточниот матрикс, утврдени се спирални колагени влакна, вакуолизирани мазни мускулни клетки кои претставуваат почетен стадиум на појава на дегенеративни промени и развивање на пенливи клетки. Еден од главните заклучоци во оваа студија укжува на фактот дека контактите кои се појавуваат помеѓу мазните мускулни клетки и ендотелните клетки претставуваат место за трансфер на информации на промената на биомеханичките услови во внатрешноста на крвниот сад.

31. Pendovski Lazo, Ilieski Vlatko, Lazarova-Tosovska Dobrila, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir.. Classification of Pig Kidney Collecting System: S10/S3. Corrosion Casts Study Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany; 48.p; 2008.

Во оваа студија е изработен детален приказ на анатомските структури на палвисно-чашкениот систем кај свинските бубрези со цел да се направи класификација на собирачкиот систем базиран на системот на дренажа на малите чашки во реналната карлица. Испитувањата се извршени на 53 бубрези земени од свижо заклани свињи на старост од 150 до 155 дена, со просечна тежина од 95 килограми. Студијата е реализирана на корозивни препарати изработени од силикон S10. Резултатите кои се утврдени во оваа студија укажуваат на фактот дека реналната карлица и две големи чашки и нивните инфундибули (еден кранијален и еден каудален) се детерминирани во сите испитувани случаи. Бројот на малите ренални чашки е утврден дека се движи помеѓу 5 и 17, кранијалниот пол на бубрегот има поголем број на чашки од каудалниот. Врз основа на овие резултати утврдени се две групи на систем на дренажа на бубрежните чашки. Првата група се дренираат директно во кранијалниот инфундибулум додека втората група има дренажа во каудалниот

инфундибулум. Врз основа на распределбата на големите и мали чашки на бубрежната карлиза заклучено е дека дренажето низ двата система може да биде комплетно издвоено.

32.. Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Bojadzieva Biljana, Petkov Vladimir. The Pig Heart Anatomy on Thin S10 Tissue Slices Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany; 59 p; 2008

Во оваа студија е претставена е пластинацијата како техника со која се изработуваат препарати во тенки резови со цел прикажување на специфични анатомски структури. Со оваа метода се презентирани томографски соодноси на органите, посебно во нивната внатрешност. Резовите кои се изработени се полутранспарентни или транспарентни со дебелина од 0,2 до 0,8 мм. Процесот на тенкослојна пластинација во оваа студија е изработен на свинско срце импрегнирано во силикоф, S10. Заради потребата од реконструкција на целиот орган пред да се изврши сечењето на тенките слоеви направено е обележување на местото каде што се вршени сечењата. Добиените резултати укажуваат на фактот дека сцевите мускулни влакна на резовите се лесно препознатливи и нивниот облик и положба можат да се следат по целата должина на препаратот. Тридимензионалната реконструкција на преткоморите и коморите, како и на залистоците, може да се реконструира со заемно поставување на резовите во истиот редослед. Како резултат на ова може да се каже дека S10 пластинацијата на свинското срце претставува одлична техника како наставно- научна метода во анатомските истражувања. Со оваа техника се овозможува подобро изучување на тродимензионалните структури на поодделни органи кои можат да се компарираат со дијагностичките резултати.

33. Pendovski Lazo., Ilieski Vlatko. The Segmental Arterial Branches in Pig Kidney Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress. Budapest, Hungary. 93p; 2009

Во овој труд авторите ги обработуваат васкуларизацијата на бубрезите кај свињи. Посебен осврт е даден на сегменталната васкуларизација. Обработена е интерлобарната артерија, а. arcuate и интралобарната васкуларна мрежа. Во овој труд е обработена сегменталната васкуларизација од аспект на клиничка апликација со посебен осврт на ксенотрансплантацијата и васкуларната реконструкција. Со оваа студија се надополнува недостатокот од познавањата за сегменталната васкуларна архитектура на свинскиот бубрег. Испитувањата беа реализирани се изведени 62 бубрега од мешани раси на свињи јоркшир-ландрас заклани на старост 150-155 дена со тежина од 95 килограми. Анатомските истражувања се вршени на S10 силиконски корозивни препарати. Во 93,54 % од случаите е утврдено дека реналната артерија примарно е разгранета во две артерии, а во останатите 6,46% случаи разгранувањето е утврдено дека во дорзална и вентрална примарна гранка. Како резултат на утврдените разгранувања утврдени се три модели на разгранување. Според овие резултати може да се заклучи дека рамификацијата на реналната артерија кај свинските бубрези е

предвидлива врз основа на примарното разгранување. Дистрибуцијата на секундарните гранки и нивната положба укажуваат на фактот дека одредени васкуларни региони на свинскиот бубрег треба да бидат засебно издвоени.

34. Ilieski Vlatko, Pendovski Lazo, Pejaska Jana, Mitrov Dine, Petkov Vladimir.
Reconstruction of flexion and extension of elbow joint using software AVOID
SOFTIMAGE XSI. Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress.
Budapest, Hungary. 45p; 2008

Авторите во овој труд ги обработуваат можностите за визуелизација на 2D- слики добиени од најразлични клинички испитувања (ендоскопија, магнетна резонанца, компјутерска томографија) во 3D-слики. Со овој концепт се овозможува правилно планирање на хируршки интервенции или помош при интерпретација на некои тешкотии кои се јавуваат при дијагностиката и терапијата во ветеринарната практика. Новите компјутерски технологии донесуваат нов пристап во визуелизацијата како и можност за подобро разбирање и интерпретирање. Во овој труд е изработена визуелизација на лакотен зглоб кај куче со помош на компјутерската програм Avid Softimage XSI. Овој процес е реализиран со помош на 3D скенови на деловите на лакотниот зглоб (хумерус, радиус и улна, мускулатурата на пластицианите препарати од рамениот зглоб). Сликите кои се подготвени на ласерскиот скенер со информациите за димензиите на секој засебен објект се додавани во базата на компјутерската програма. Во прецизен ред на секој податок кој е додаден во софтверот, компјутерската програма изработила прецизен поредок на анатомските објекти во нивната природна положба. Следна фаза од овој процес е изработката на видео формат со кој е реанимирано движењето на лакотниот зглоб. Со вака подготвен компјутерски модел се овозможува интерпретирање на различни клинички случаи, како и употреба на овој софтвер во едукативни цели. Со овој пристап се овозможува 3D- визуелизација на слики од компјутерската томографија со што се овозможува подобра интерпретација на најразлични клинички случаи.

35. Hammond-Seaman, A.; Ilieski, V.; Pendovski, L.; Thomas, Gareth. (2008):.
"Animal Welfare: the European Framework: Proceedings of the Workshop", 28
March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of
Macedonia

Зборникот на трудови е резултат на работата на работилницата одржана на 28 март 2008 година. Работилницата на едно место собра 123 клучни актери кои дискутираа за важноста на благосостојбата на животните за Р. Македонија од аспект на фармските животни. Македонскиот Закон за заштита и благосостојба на животните го дава основното начело на примената на Законот за благосостојба на животните, посебно посебно во делот на примената на фарма, при транспорт и на линија на колење, при што за време на технолошкиот процес животните нема да бидат неправедно изложени на болка, страдање, физички повреди или страв. Целта на работилницата била да им се

прикаже на клучните актери какво влијание тоа ќе има врз нивната работа и како тие би можеле да преземат практични чекори за да се осигура успешното спроведување на овој Закон. Овој Зборник на трудови служи како полезна референтна алатка, како за учесниците така и за сите други релевантни субјекти. Областите кои се обработени во овој Зборник се однесуваат на европската законска рамка за благосостојба на фармските животни, благосостојбата при транспортот, на линијата на колење, како и проценка на условите за благосостојба на фарма.

36. Hammond-Seaman, A.; Ilieski, V.; Pendovski, L.; Thomas, Gareth (2008):: "The 3Rs Concept: The legal framework on the Protection of Animals Proceedings of the Workshop", 28 March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of Macedonia.

Зборникот на трудови е резултат на работата на работилницата одржана на 28 март 2008 година. Работилницата на едно место имала 57 клучни актери кои дискутираа за важноста на благосостојбата на животните за Р. Македонија во чекорите кои ги презема за добивање членство во Европската унија (ЕУ). Во зборникот е обработен Македонскиот Закон за заштита и благосостојба на животните, со кој се втемелува основното начело дека животните нема да бидат неправедно изложени на болка, страдање, физички повреди или страв. Целта на работилницата била да им се прикаже на клучните актери какво влијание тоа ќе има врз нивната работа и како тие би можеле да преземат практични чекори за да се осигура успешното спроведување на овој Закон. Овој Зборник на трудови служи како полезна референтна алатка, како за учесниците така и за сите други релевантни субјекти. Причината за оваа работилница била делимично поради Законот за благосостојбата на животните кој ги покрива аспектите за заштита на животните кои се употребуваат во експериментални цели. Посебен осврт е даден на потребата за контрола и лиценцирање на објектите каде што се чуваат лабораториските животни потребата од обука на персоналот кој е одговорен за држење и одгледување на лабораториските животни. Областите кои се опфатени во Зборникот ги покриваат темите од законската рамка за заштита на лабораториските животни, 3R концептот, презентирање на ECVAM, како и работата на етичките комитети.

37. S. Magnino, D. Haag-Wackernagel² I. Geigenfeind, S. Helmecke, A. Dovč, E. Prukner-Radovčić, E. Residbegović, V. Ilieski⁷, K. Laroucau, M. Donati, S. Martinov, E.F. Kaleta Chlamydia infections in feral pigeons in Europe: review of data and focus on public health implications Veterinary microbiology (2008), doi:10.1016/j.vetmic.2008.09.045

Градските гулаби во поголемиот број европски градови најчесто се инфицирани со зоонозната бактерија *Chlamydophila psittaci*, причинителот на пситакоза (познат како орнитоза кај луѓето). Во поголемиот број на истражувања серопреваленцата на *C. psittaci* се движела од 19,4% до 95,6%. Во поголемиот број на испитувања комплемент фиксациониот тест е изведен и антителата се детерминирани во 19,4% до 66,3% од примероците. Индиректна имуофлуоресценца и ELISA-тестови се

помалку употребувани но водат кон детекција на повисок процент на серопозитивност (23,7 - 67,7% и 35,9% - 95,6%). Обидите да се инокулира *C psittaci* во култура на клетки или ембрионизирани јајца е успешна во 2-42,3% и 0-57,1% на случаи, додека антиген детекцијата е позитивна од 2,3 до 40% случаи, додека конвенционалниот PCR и RTPCR употребувајќи различни генотипови е утврден во 3,4-50% случаи. Дваесет и пет *C psittaci* изолати од гулаби се типизирани како *ompA* генотип Б (n=14) Е (n=10) И Е/Б (n=1).

Најважен патоген организам кој се пренесува од градските гулаби на луѓе е *C psittaci*, кој во 101 случај е прикажан во литературата во Европа како причина на заболување кај луѓето. Изложеноста на *C psittaci*, заразената прашина и директниот контакт со гулабите, посебно додека се манипулира со гулабите при хранење, претставува во повеќе од половина од случаите кај луѓето причина за појавата на болеста.

38. **Ilieski Vlatko** Pendovski Lazo petkov Vladimir Popovska=Percinic Florina Mizrahi Rasela Plastination of tissues and organs:interdisciplinary approach to replace laboratory animals that are in use for education and research, Mac.Vet.Rew. Vol 31 No 1;71-78,2008

Целта на трудот е да се примени методот за пластинацијата како алтернативна метода за заштита на животните кои се користат во едукацијата, експериментите и истражувањата согласно со Европската директива 86/609/ЕЕС. Како материјал е употребено едно женско угинато морско прасе на старост од 2 години. Дисекцијата на мускулите, поткожните структури и органите од абдоминалната празнина е извршена непосредно по смртта на животното. Пластинацијата на морското прасе е изведена со примена на протоколот на стандардната техника - S10. Пластинираното морско прасе е со цврста конзистенција, на допир е суво, без мирис и без токсични хемикалии. Дисекцираните мускули на пластинираниот модел овозможуваат да се изучи нивната синтопија и да се разбере нивната функција. Поради трајната фиксација, органите во стомачната празнина ја задржуваат топографската позиција и даваат целосен увид на соодносот на абдоминалните органи како што се: желудникот во сооднос со слезената, панкреасот и левиот бубрег, прикажан е мезентериумот со деловите од цревата, роговите на матката со јајниците и сл. Според резултатите, примената на S10-техниката за пластинација овозможува да се добие траен анатомски модел од лабораториско животно на кое може да се проучува анатомска градба. Методата за пластинација е важен инструмент кој дозволува примена на 3R концептот.

39. Pendovski Lazo **Ilieski Vlatko** Petkov Vladimir Popovska – percinic Florina Mizrahi Rasela Morphological peculiarity of the renal parenchyma on S 10 think plastinated pig kidneys Mak Vet rew Vol 31 No 1;49-57 2008

Целта на трудот е да се истражи морфолошката градба на бубрежниот паренхим кај анатомски препарати од свински бубрези подготвени со тенкослојна пластинација S-10. Вкупно 60 бубрези од две раси се пластинирани во сагитални пресеци со дебелина од 2 мм. На тенкослојните бубрежни препарати е направена анализа на анатомските

структури на паренхимот е одреден нивниот анатомско-топографски сооднос. Подготвените S10 тенкослојни бубрежни препарати се трајни, флексибилни, суви, без мирис со мазни површини, модели кои даваат јасна динстинкција на анатомските структури од бубрежната срцевина (*medulla renis*) и бубрежната кора (*cortex renis*). Кај хибридна раса *ландрас/јоркишир*, бројот на Малпигиевите бубрежни пирамиди се движи во границите 8-14 (просек 10,63) додека кај расата *далланд* нивниот број изнесува 8-13 (просек 9,94) ($p > 0,05$). Кај двете раси, утврдени се три различни морфолошки варијации на сраснување на бубрежните пирамиди и начин на нивно дренирање во бубрежната карлица. Според резултатите, може да се заклучи дека S10-методата за пластинација може да се користи за подготовка на тенкослојни анатомски модели од свински бубрези со јасен тродимензионален план-приказ на анатомските структури во внатрешноста на бубрежниот паренхим.

Освен објавувањето на научните и научно-стручните трудови вонр. Проф. Влатко Илиески во изминатиот период учествувал на научните и стручните собири со постер и усни презентации:

Во периодот 13.7. до 15.7 2005 година вонр. Проф. Влатко Илиески учествуваше на третиот состанок на младата генерација на ветеринарни анатоми кој се одржа на Катедрата за морфологија од Универзитетот во Гент одделот за ветеринарни науки на Универзитетот во Антверпен, Белгија.

Во периодот од 22 до 23 септември 2005 година во Сиена, Италија вонр. Проф. Влатко Илиески учествувал на III работилница на COST-акцијата 855 дијагноза и патогенеза на кламидиозата кај животните.

Од 28 до 30 ноември 2005 година во Скопје, Р. Македонија, вонр. Проф. Влатко Илиески учествувал на Меѓународната конференција за бруцелоза кај мали преживачи, организирана во рамките на COST-акцијата 845.

Во периодот од 25.6.2006-2.7.2006 година, на Универзитетот во Цирих, Швајцарија, на Институтот за ветеринарна патологија, вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на тренинг за имунохистохемија кој е реализиран во рамките на STSM-стипендијата од COST- акцијата 855

Во периодот од 2-7 јули 2006 година во Виена, Австрија, вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на 13. Меѓународна конференција за пластинација.

Во периодот 19-22 јули 2006 година во Месина, Италија, вонр. проф. Влатко Илиески учествуваше на XXVI конгрес на Европската асоцијација на ветеринарни анатоми.

Во периодот 3-5 септември 2006 година во Моредун-истражувачкиот институт од Единбург Велика Британија вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на IV Работилница на COST-акцијата 855, "Дијагноза, патогенеза&контрола на кламидиозата кај животните".

Во периодот од 21 до 22 септември 2006 година учествувал на симпозиумот „Environmental and genetic regulation of prenatal events and its importance for postnatal growth performance and meat quality“ Анталија Турција кој е организиран во рамките на COST -акцијата 925.

Во периодот од 20 до 24 ноември 2006 година во AFFSA, Париз Франција вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на тренинг за PCR-дијагноза за кламидиоза кај птиците, реализиран во рамките на STSM стипендија од COST- акцијата 855.

Во периодот 11-14 јуни 2007 година Чернобио, Италија, вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на 10. FELASA симпозиум, како и на Генералното собрание на ICLAS.

Во периодот од 5-7.12.2007 година вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на Меѓународната работилница за Bio-interfaces во, EC Joint Research центарот, Испра, Италија

Во периодот од 1 до 4 јули 2008 година во Архус Данска вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на VI состанок на Европското здружение на истражувачи на кламидиозата.

Во периодот 20-23 јули 2008 година во Хајделберг, Германија, вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на 14 Меѓународна конференција за пластинација.

Во периодот 23-26 јули 2008 година во Будимпешта, Унгарија, вонр. проф. Влатко Илиески учествуваше на XXVII конгрес на Европската асоцијација на ветеринарни анатоми.

Во изминатиот период на стручните собири учествувал како партиципент и како предавач со секциски предавања, и тоа :

Во периодот 1-2.2.2005 година учествувал на TAIEX- работилницата "The prudent use of veterinary medical products" AGR 11337

На TAIEX работилница „Clinica Veterinaria" AGR20416 организирана во Охрид од 3 до 7 Септември 2005 година бил член на Организациониот одбор.

Во периодот од 15-16.11 2005 година AGR 21238 TAIEX -работилница за ветеринарната едукација „ Free movement of Veterinarians" каде што бил учесник.

Во периодот од 8-9 Април 2008 година вонр. Проф. Влатко Илиески учествувал на конференцијата за појавата на MRSA организирана од страна на TAIEX –AGR 26562 во Брисел, Белгија.

На Работилница за екстрамурална практика во ветеринарната едукација TAIEX AGR31058 од 18 до 19 септември 2008 годишно во Задар, Хрватска одржал секциско предавање на тема: "Development a multidisciplinary academic platform through participation in life long learning programs".

На Работилницата за благосостојба на животните AGR30982 TAIEX од 11 до 12.12.2008 година во Загреб, Р. Хрватска вонр. проф. Влатко Илиески одржал секциско предавање на тема: "Capacity Building & Training for Animal Welfare – perspective of government services"

Од 9.3.2009 до 11.3.2009 година учествувал на работилницата Understanding welfare, quality & training која е дел од Training trainers програмата организирана од страна на Универзитетот од Бристол и RSPCA (Course code: RMTtT_BK0901 AWT Rec.No. 10450)

Вонр проф Влатко Илиески исто така бил учесник во Работилница за благосостојба на животните во кланица AGR 32920 TAIEH од 1 до 2 Јуни 2009 год. во Загреб Р. Хрватска.

Во научно-истражувачката дејност вонр. проф. Влатко Илиески дава придонес и преку активностите како што се:

- со решение бр. 14-988/3 од 13.7.2007 Министерството за образование и наука на Република Македонија вонр. проф. Влатко Илиески го назначува за рецензент на предлог на развојно-истражувачки проект.

- Со одлука бр. 0201-2487/5 од 10.7.2008 година наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина од Скопје го избира вонр. проф. Влатко Илиески за член на комисија за утврдување на тема и подобност за изработка на докторска студија, а воедно е избран за ментор, (одлука бр. 0201-3341/9 од 29.9.2008).

Стручно - апликативна дејност

Својата стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес, вонр. проф. Влатко Илиески во изминатиот период ја реализира преку активности во земјата и во странство.

Во Р. Македонија вонр. проф. Влатко Илиески во изминатиот период ги има следниве активности:

- со одлука бр. 08-461 од 14.10.2004 година Ректорката управа на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ вонр. проф. Влатко Илиески, во периодот од 1.10.2004 до 30.9.2008, го назначва за член на Комисијата за соработка со универзитетите во земјата и во странство;

- со одлука бр. 0202-7131/2-3 од 01.12.2004 година, Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје го избира вонр. проф. Влатко Илиески за продекан за надворешна соработка на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје која, функција ја вршеше до 12.10.2005 година (одлука бр. 0202-531/4-3);

- со решение бр. 02-4013 од 21.10.2005, година Министерството за образование и наука и Бирото за развој на образованието го назначуваат вонр. проф. Влатко Илиески за претседател на државната матурска комисија по предметот сточарско производство;

- во периодот од септември 2005 до март 2006 година д-р Влатко Илиески учествуваше на тренингот Basics in R&D project management and preparation of competitive proposal for FP6 , организиран од ГТЗ ТТ Скопје Македонија;

- со одлука бр. 0202-3316 од 13.9.2006 година Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје го избира вонр. проф. Влатко Илиески за член на комисијата за изработка на документацијата за имплементирање на барањата од стандардот ИСО 17025;

- со одлука бр. 0201-4577/7-1 од 22.11.2006 година, Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина од Скопје го избира вонр. проф. Влатко Илиески за член на Комисијата за евалуација на Факултетот за ветеринарна медицина со мандат до 6.6.2010 година и воедно е претседател на работната група за научно - истражувачка дејност и надворешна соработка;

- од март 2007 година, од Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина избран е за главен и одговорен уредник на Македонскиот ветеринарен преглед, научно-стручно списание на ветеринарната наука во Р.Македонија, чиј издавач е Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје;
- од декември 2008 година е избран за член на Извршниот одбор на Македонската ветеринарна комора, каде што е претседател на стручниот одбор

Во рамките на оваа активност го подготвил и го отпечатил:

V Ilieski: Kodeks na dobr veterinarska praksa CIP 609(4)(094.2) ISBN 978-9989-774-12-6 COBISS.MK-ID 69467914

Кодексот за добра ветеринарна практика е стандард кој ги определува европската ветеринарна етика, принципите на раководење и потребите за системот за менаџирање во ветеринарната организација. Стандардот за добра ветеринарна практика се базира врз желбата за подобрување и способноста да се дадат услуги во согласност со важечката легислатива, професионалниот кодекс, потребите на клиентите и етичките принципи на ветеринарната професија преку услугите кои се даваат на клиентите и животните. Знаењето претставува способност за вршење на услуги кои се засновани на потребите на клиентите и важечката легислатива. Потребите на овие стандарди се во согласност со начинот на кој тие можат да бидат практично применети во која било ветеринарна организација. Овој кодекс ги содржи генералните принципи потребни за акредитација, а анексите кои треба да бидат изработени во рамките на овој кодекс треба да бидат приспособени со што ќе бидат опфатени специфичните потреби на секоја ветеринарна организација, со неа да бидат покриени сите области на активностите на ветеринарната професија. Овој кодекс е составен за да може да биде употребен како помош во имплементацијата ISO 9001:2000. Затоа севкупниот вокабулар на зборови на овој стандард е земен од верзијата 200 на ISO 9000 стандардот.

На меѓународно ниво стручно-апликативната активност вонр. проф. Влатко Илиески ја реализирал преку учество во меѓународните асоцијации како што се:

Од 16.6.2004 година од страна на Министерството за образование и наука на Р. Македонија, вонр. проф. Влатко Илиески е номиниран во COST DC Food & agriculture. Во рамките на активностите на овој комитет, вонр. проф. Влатко Илиески бил евалуатор (rapporter на COST-акциите 484, COST- акцијата 925 и COST- акцијата 854). Во овој комитет е избран за контакт експерт во DC BMBS, Биомедицина и молекуларна биологија во кластерот на природни науки на COST -програмата.

Во периодот од 1 до 2. декември 2006 година во Рогашка Слатина, Р. Словенија вонр. проф. Влатко Илиески учествувал на континуираната едукација организирана од страна на Ветеринарниот факултет во Љубљана, Ветеринарната управа и Ветеринарната комора на Р. Словенија. Од 21.2.2007 е член на програмата EUREKA во делот Umbrella E3038 EUROAGRI+.

Експертски член е во комитетот за образование во Федерацијата на ветеринарите од Европа одговорен за ветеринарна едукација и ЕУ-легислатива (акредитација на факултети, специјализации и сл.).

Член е на основачкиот одбор на Европскиот колеџ за ветеринарна морфологија

Воедно во повеќе наврати е избран за член на рецензентски комисији за избор и реизбор на наставници и асистенти на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и на Биотехничкиот факултет при Универзитетот "Св.Климент Охридски" во Битола.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставените конкурсни материјали на кандидатот вонр. проф. д-р Влатко Илиески како и врз основа на следењето на неговата работа во наставно-образовната дејност со издавачкиот опус како автор на две учебни помагала, научно - истражувачката работа преку објавувањето на научни и научно - стручни трудови во меѓународни списаниа со импакт фактор, раководењето и учеството во повеќе меѓународни проекти, давајќи придонес во оспособувањето на соработници и млади наставници, како и со неговата стручно-апликативна активност може да кажеме дека вонр.проф д-р Влатко Илиески има значајно влијание во развојот на ветеринарната наука во Р. Македонија.

Од тие причини, чест ни е и задоволство на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина да му предложиме кандидатот вонр. проф. д-р Влатко Илиески да го избере во звањето РЕДОВЕН ПРОФЕСОР по предметот анатомија на домашните животните на неопределено време.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф д-р Јосиф Јосифов, ред.проф. во пензија
на Медицинскиот факултет,

с.р

Проф д-р Кирил Петков, ред. проф. во пензија
на Факултетот за ветеринарна медицина,

с.р

Проф д-р Добрила Тосовска -Лазарова,
ред. проф. на Медицинскиот факултет во Скопје

с.р